

Podtipi & objekti

Polimorfizem: izraz ima lahko več tipov

$\text{fun } (x, y) \rightarrow (y, x)$

$\text{int} \times \text{bool} \rightarrow \text{bool} \times \text{int}$

$\alpha \times \alpha \rightarrow \alpha \times \alpha$

$\alpha \times \beta \rightarrow \beta \times \alpha$ glavni tip

Podtipi:

$A \leq B$ "A je podtip B"

Izraze tipa A lahko uporabljamo,
kot da bi bili tipa B.

Primer: $\text{int} \leq \text{float}$ (Python, C/C++, Java)

$\text{int} \not\leq \text{float}$ (Ocaml, Haskell*)

(*) vendar ima podoben
mehanizem (type classes)

Pozor: $A \leq B$ ne pomeni $A \subseteq B$!!

Lastnosti relacije "podtip:"

• refleksivnost

$\overline{A \leq A}$

• tranzitivnost

$\overline{A \leq B \quad B \leq C}$

$A \leq C$

• ~~antisimetričnost?~~

$$\frac{A \subseteq B \quad B \subseteq A}{A = B}$$

~~TEGA NE ŽELIMO.~~

$$A = B$$

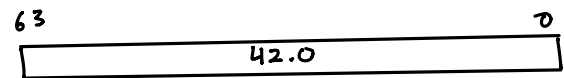
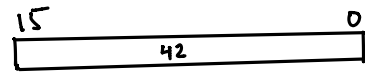
zajema

"Subsumption" (pravilo vključitve)

$$\frac{e : A \quad A \subseteq B}{e : B}$$

Kaj to pravilo naredi v praksi:

$$\frac{42 : \underset{A}{\text{int}} \quad \underset{A}{\text{int}} \subseteq \underset{B}{\text{float}}}{42 : \text{float}}$$

Morda moramo vrednost pretvoriti iz tipa A v nadtip B
↓
to naredi prevajalnik (ustaviti mora pretvorbo)
(angl. coercion)

1. Implicitna pretvorba: prog. jezik jo naredi sam

2. Eksplicitna pretvorba: uporabi jo programer
(float)42

se uporabi pri podtipih

V Javi:

```
class A extends B {
```

```
    ...  
}
```

```
A e;
```

```
... (B)e ...
```

eksplicitna pretvorba

Strukturna pravila:

$$\frac{A_1 \leq A_2 \quad B_1 \leq B_2}{A_1 \times B_1 \leq A_2 \times B_2}$$

Primer:

Če velja $\text{int} \leq \text{float}$:

$$(42, 3.7) : \text{int} \times \text{float} \leq \text{float} \times \text{float} \\ : \text{float} \times \text{float}$$

$$\frac{A_2 \leq A_1 \quad B_1 \leq B_2}{A_1 \rightarrow B_1 \leq A_2 \rightarrow B_2}$$

Pravimo, da je $\rightarrow$ kontravariantna na levi (obrača smer $\leq$)
in kovariantna na desni (ohranja smer)

Primer: Dajmo $\text{int} \leq \text{float}$

$f : \text{int} \rightarrow \text{int}$

Ali lahko uporabljamo f kot $\text{int} \rightarrow \text{float}$?

Da:

$$\underbrace{f \ 42}_{\text{int} \leq \text{float}} \quad \checkmark$$

$$\frac{f : \text{int} \rightarrow \text{int} \quad \frac{\text{int} \leq \text{int} \quad \text{int} \leq \text{float}}{\text{int} \rightarrow \text{int} \leq \text{int} \rightarrow \text{float}}}{f : \text{int} \rightarrow \text{float}}$$

$g : \text{int} \rightarrow \text{int}$
ni tipa $\text{float} \rightarrow \text{float}$

Ali jo lahko uporabljamo kot $\text{float} \rightarrow \text{float}$?

$$\underbrace{g \ 3.7}_{\text{int} \leq \text{float}} \rightarrow \text{pričakuje int} \\ \text{float} \neq \text{int}!$$

g (round 3.7) ✓ (drug izraz)

$h: \text{float} \rightarrow \text{float}$ Ali ima tudi tip $\text{int} \rightarrow \text{float}$?

DA.

A_2 ✓ A_1

$\text{int} \leq \text{float}$

✓
 $\text{float} \leq \text{float}$

$\text{float} \rightarrow \text{float} \leq \text{int} \rightarrow \text{float}$
 $A_1 \qquad \qquad \qquad A_2$

Podtipi in Zapisi

Zapisi: $\{x: \text{float}; y: \text{float}\}$ tip
(C/C++: struct) $\{x=3.7; y=-2.5\}$ vrednost

$\{ \text{ime}: \text{string}; \text{priimek}: \text{string}; \text{rojstvo}: \text{datum} \}$
↑
polje atribut
stolpec (SQL)

Tip zapisa: $\{l_1: \tau_1, l_2: \tau_2, \dots, l_n: \tau_n\}$
imena polj: $l_1, \dots, l_n$ ("label")
tipi polj: $\tau_1, \dots, \tau_n$

Okrajšava: $\{l_i: \tau_i\}_{i=1}^n$ $\sum_{i=1}^n a_i \cdot 2^{-i}$

Vrednost: $\{l_1 = v_1, l_2 = v_2, \dots, l_n = v_n\}$
vrednosti polj: $v_1, \dots, v_n$
Okrajšava $\{l_i = v_i\}_{i=1}^n$

Če $e: \{l_1: \tau_1, \dots, l_n: \tau_n\}$, projiciramo polje l_i z $e.l_i$

Podobno razredom:

```
public class Point {
    int x;
    int y;
```

{x:int, y:int}

} ... (metode)

Primer podtipov in zapisov

A := {x:float; y:float}

B := {x:float; y:float; z:float}

A ≤ B?

B ≤ A? ✓

p:A
p.z ?! *ne velja*

q:B
q.x ✓
q.y ✓

Podtip zapisov **Po širini**

"B je širši kot A"

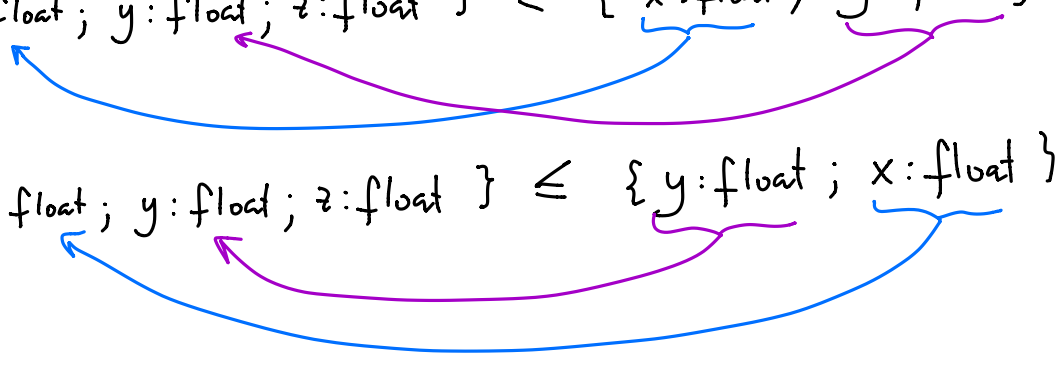
za vsak $j \leq m$ obstaja $i \leq n$, da je $l_i = k_j$ in $A_i = B_j$

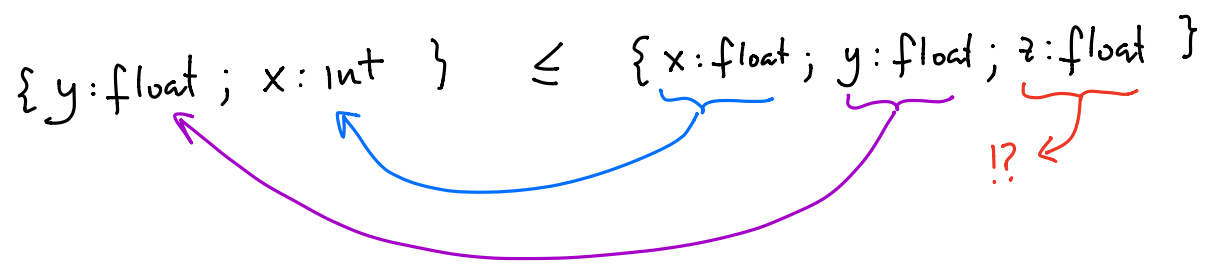
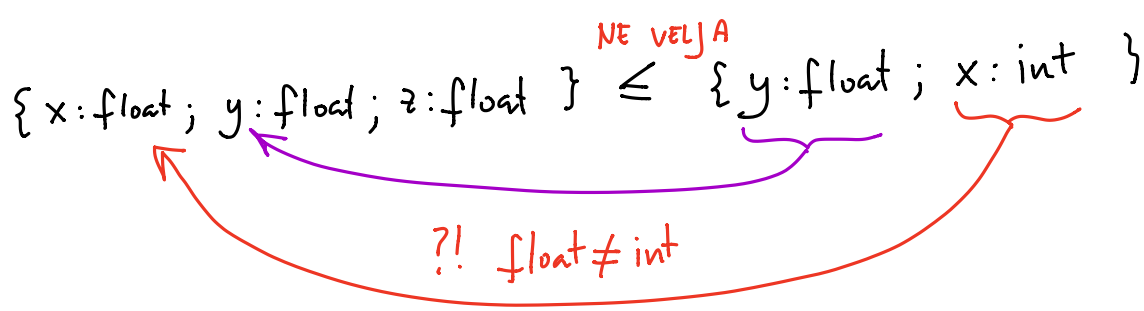

{ $l_1 : A_1; \dots; l_n : A_n$ } ≤ { $k_1 : B_1; \dots; k_m : B_m$ }

Primeri:

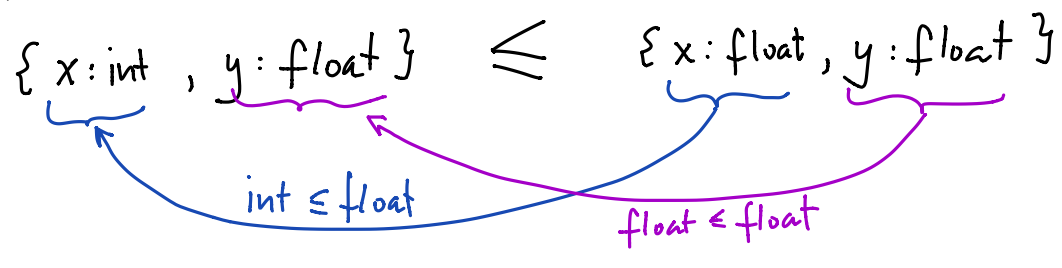
{x:float; y:float; z:float} ≤ {x:float; y:float}

{x:float; y:float; z:float} ≤ {y:float; x:float}

Podtipi zapisov v globino

$$A_1 \leq B_1 \quad A_2 \leq B_2 \quad \dots \quad A_n \leq B_n$$

$$\{l_1 : A_1; \dots; l_n : A_n\} \leq \{l_1 : B_1; \dots; l_n : B_n\}$$

imena polj se ujemajo
 istoležni tipi so v relaciji $\leq$

Podtipi po širini + globini :

širina globina

za vsak $j \leq m$ obstaja $i \leq n$, da je $l_i = k_j$ in $A_i \leq B_j$

$$\{l_1 : A_1; \dots; l_n : A_n\} \leq \{k_1 : B_1; \dots; k_m : B_m\}$$

To strukturni podtipi : $A \leq B$ ker je struktura tipa A tahšna,
 da ustreza strukturni tipu B
 ↓
 "sestavni deli"

"duck typing"

"If A walks & talks like a duck then it is a duck"

struktura A

B

B

Vaja: Vemo $\text{int} \leq \text{float}$

podtipi po širini in globini

$\{p: \{x: \text{int}; y: \text{int}\}; r: \{\text{ime}: \text{string}\}\} \leq \{p: \{x: \text{float}, y: \text{float}\}\}$

$\{x: \text{int}; y: \text{int}\} \leq \{x: \text{float}; y: \text{float}\} ?$

$\text{int} \leq \text{float} \checkmark$

$\text{int} \leq \text{float} \checkmark$

$\{l_1: \tau_1; \dots; l_n: \tau_n\} \leq \{\}$

$\checkmark$

$\{\}: \text{Unit}$

$\{\}: \{\}$

Zapisi s spremenljivimi polji
(mutable)

$\{\text{mutable } x: \text{int}; y: \text{int}\}$

↑

vrednost lahko spreminimo

public class Point {

public int x;

public final int y;

↓ se ne da spreminjati

:

}

Podtipi po globini ne dolujejo za mutable polja spremenljiva

p: A = { mutable x: int; y: int }

q: B = { mutable x: float; y: float }

p.x branje podatka (memory read) kovarianten
int $\leq$ float $\rightarrow$ float

q.x $\leftarrow$ 42 zapis podatka (memory write) kontravarianten
42.0 $\leftarrow$ int $\leq$ float

p.x $\leftarrow$ 3.7
float $\leq$ int

Če bi imeli $A \leq B$:

p = { x=10; y=20 } : $A \leq B$

p.x $\rightsquigarrow$ 10 $\rightarrow$ 10.0

p.x $\leftarrow$ 3.7 ?!

q = { x=3.5; y=0.5 } : B

q.x $\leftarrow$ 3.7 ✓